

reális valóság tapasztalatait mintegy extrapolálva építik fel az elképzelhető, de közvetlenül meg nem tapasztalható világ realitását.

2. A nem tapasztaláson nyugvó képzetek tulajdonképpen metaforikus értelműek, hiszen a valóság tananyagá sűrített, fókuszált és a tanuló képzelete által megkomponált képzetet jelentik. E képzetek kialakítására a képzelet irányából is kísérletet tehetünk. A gyermeki pszichében rejtőző előképzetekre, előfeltételekre, gondolati elemekre építhetünk. A drámajáték egy elképzelt világ irreális képzetét közelíti az elképzelhető, de már nem képzelt valóságig. Igyekszik megtartani és kihasználni a képzetek mögött rejlő személyes tartalmakat, hogy ébren tartsa az alkotókedvet, kreativitást. Elfogadja, hogy a világ valósága tulajdonképpen a gyermeki psziché által megkonstruált valóság, s mint ilyen tulajdonképpen a valóság metaforája.

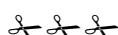
„Drámajátékaink az emberépítést célozzák, feladatuk a személyiségformálás, a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megközelítése. Így a dramatikus alkotójáték tulajdonképpen pontosan megfogalmazható szocializációs tevékenység. Az a forma és folyamat pedig, amelyen keresztül megvalósul, a dráma maga.” (Gabnai Katalin)

A környezeti nevelésben a dramatikus tevékenység lényege nem az, hogy valamilyen betanult, elpróbált cselekvéssort közönség elé vigyünk, cselekményt jelenítsünk meg, nem egyszerűen a természet jelenségeit, élőlényeit illusztráljuk szerepjátékkal. Nem színjáték tehát a szó szoros értelmében.

„A dramatikus tevékenység célja a játészó személy adott kontextusra, annak mögöttes, univerzális tartalmaira, illetve a (reális és fiktív) <én>-re vonatkozó ismereteinek elmélyítése. A különbség tehát röviden úgy foglalható össze, hogy míg a színjáték a közönség felé irányul és tanítás jellegű, addig a dramatikus tevékenység ezen formája a játészó személyre koncentrál, és tanulási irányultságú.” (Szauder Erik)

A felnőttek világában a gyermek gyermek marad, s a gyermekek világában a felnőtt legtöbbször idegen. A pedagógus olyan gyerek, aki már felnőtt – illetve olyan felnőtt, aki még érti gyermeki önmagát, így könnyebben talál szót a gyermekekkel. Örökös kettős szereposztásban él s így kétféle szemszögből vizsgálja és ítéli meg a világot. Közvetít, kapcsolatot teremt, helyzetbe hoz. Legfőbb dolga, hivatása, hogy ismét harmóniába rendezze a gyermekire és „reálisra” szétszaggatott valóság teljességét.

(A CÉDRUS
az Ökológiai Kultúra Fejlesztéséért Alapítvány lapja)

Átvettük...

TIKIRIKITAKARAK

Simkó Tibor verseiből válogatott Gabnai Katalin

Az alábbiakban ízelítőt adunk SIMKÓ TIBOR pozsonyi költő verseiből. A Kalligram kiadónál többször megjelent kötet verseiből bővebb válogatást készítünk a DPM következő mellékletében. Játékosságuk, könnyedségük, szép magyar nyelvük miatt különösen alkalmasak ezek a versek beszédgyakorlatra, alsósok versjátékaira, mozgással összekapcsolt ritmusgyakorlatokra.

Kakukk

Ki kukk,
be kukk,
ki-be kukk,
ki-be kukkant
a kakukk –
szól a vén kakukkos óra,
föl, lusták a kakukkszóra:
áll a bál, ni,
kinn a kertben,
táncot járni

volna kedvem,
bogár, madár, napsugár
csapong körbe,
száll a nyár,
karcún ível
messze őszig,
kék lepkével
kergetőzik,
kergetőzik,
bújócskázik,
szívárványa
gyöngyben ázik;

ide kukk-
teli kút,
oda kukk-
csali lyuk,
Ibi, kukk,
Baba,
kukk,
kakukkolj csak,
Habakuk!

Szellő

Fűszálak,
kőszálak
cikcakkján
kőszálak,
harmattól
nem fázom,
ringy-rongyom
nem rázom;
de ha kikeleti
langy ködben
egy puha pihe
rám röppen,
van ott tánc és vigalom,
égyvilággá dalolom
tilili-dalolom:
“Sej,
holnapután délután
elszállok a szél után!”

Orrlapító

Egy fő,
két fő,
holnapután
hétfő,
hét
törpe
tapsifüles

tepsijében
pép fő;
zsírja
köpköd,
vize
forr-
be-
du-
gul
a
pisze
orrrrrr!

Szeptember

Hol a csali csőrü feketerigó,
a bazsalikom üdepiros ágán csevegő?
Dilidali lomb közt lebeg a dió,
fölül-alul öleli a párás levegő.

Hol a teli-nótás fülemüle már?
Galagonyabokor akar ringani, la, neki.
Jön a hegyi szellő, elinal a nyár:
csisze-csosza, öreguras ősz kopog ideki.

Nád

Tikirikitakaraki szálvessző
puhalila tavi ködön álmot sző
lingeti-lengeti deli derekát,

sír ide, hív oda: – Gyere, gyerek, át!

Kabóca

Bice-
bóca
kabóca,
ég a
lámpa
kanóca,
de be
hozzánk
ne gyere,
mert a
szomszéd
egere
itt lapul
az
ágy alatt:
elkapja
a
lábadat!

Ősz

Ország – úgy ám – Tikirikitakarak,
országútján csiribiri szamarak,
csillog szőrük, szira, dara szemereg,
csöngettyűznek csigabiga szekerek.

Tallózó...

Hogyan ünnepel/t/ünk?

Március az ifjúságé, az ifjúság ünnepe – véljük régóta. Vajon 1998-ban, a kerek évfordulón élményszerűen kerültek közelebb március üzenetéhez a gyerekek, az iskolások vagy sem? A kérdés nem könnyű. Igazán a társadalomról való hiteles gondolkodás sem dolgozta még fel „Petőfi napjának” jelentését napjaink ifjúságára, amikor uralkodik a sajtószabadság (sőt azt mondjuk, hogy a sajtó valóságos hatalmi ágens), amikor épenséggel ki lehet menni az utcára – szabályos engedéllyel, sőt a rendőrség biztosítja gyülekezési jogainkat –, de a politika általában nem az utcán rendez el a dolgokat, nem tartja „szalonképesnek” az utcai megoldást, s mi se járunk nagyon az utcára), idegen katonák nincsenek a hazában... Jó, jó az Unió... (de hát az sem úgy van most). Marad a „Petőfi nem alkuszik”, a „Csak akkor születtek nagy tettek...” mint pedagógiai üzenet?

Vagy a porosodó múzeumi koszorúk? A kicsit unalmas, kicsit mindig ismétlődő eseményidézés (ismeretközvetítés)?

Mindenesetre a kazincbarcikai Dózsa György Iskola forgatókönyv-pályázatán 1998 tavaszán nem tűntek fel újszerű ünneplési formák. Pódiumosított történelemórák, jobb esetben gyertyás-lobogós, oratórikus előadásban. Egy-két pályamunka vágott bele a szertartás-rendezés mélyebb, szakmailag igényesebb megoldásaiba, de igazi siker nélkül. Meglepően kevesen figyeltek a kiírók azon intelmére, hogy a helyi tradíciók megismerését, felidézését állítsák középpontba, a település márciusi ifját, nemzetörét, honvédjét, eseményét. Még kevesebben követték azt az utat, hogy a mai gyerekhez életkora miatt közelálló gyerek-hős emléket idézzék (mi tagadás, napjaink pedagógusa többszörösen is óvakodik a Kuckó királyt vagy Krúdy gyerek-